

מדינת ישראל
בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952

ערר (י-ם) 16-1960

בית הדין לעררים בירושלים
בפני כב' הדיין מרט דורפמן

העוררים:

1. [REDACTED]
2. [REDACTED]
3. [REDACTED]
4. [REDACTED]

ע"י ב"כ עו"ד טל פרושן

נ ג ד

המשיב: **משרד הפנים - רשות האוכלוסין וההגירה**
ע"י הלשכה המשפטית, עו"ד מיטל פרי

פסק דין

1. בפניי ערר התוקף החלטת המשיב מיום 10.03.15, הדוחה את בקשת העורר להעניק לו מקלט מדיני בישראל והחלטת המשיב מיום 1.6.15, הדוחה בקשתו לעיון מחדש, וזאת מכוח "נוהל הטיפול במבקשי מקלט מדיני בישראל" (להלן: "הנוהל"). כמו כן, במסגרת הערר התבקש בית הדין להורות למשיב לחשוף את כלל המסמכים אשר עמדו בפניו והיוו בסיס לקבלת החלטותיו.
2. פסק הדין ניתן על סמך כתבי בי דין שהוגשו לתיק.
3. כרקע עובדתי אפרט כי העורר 1 (להלן: "העורר"), יליד שנת 1975, הינו נתין אריתריאה אשר הסתגן לארץ ביום 29.8.09 דרך גבול ישראל מצרים. העורר נעצר על ידי כוחות הביטחון והוצאו כנגדו צווי הרחקה ומשמורת. במסגרת תשאול שנערך לעורר טען כי הוא נוצרי ורווק, עבד בבניה והגיע לישראל מאחר והוא רוצה לעבוד. ביום 24.12.09 שוחרר העורר ממשמורת וניתנה לו אשרת שהייה לפי סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952 (להלן: "חוק הכניסה לישראל"), אשרה זו הוארכה ע"י המשיב מעת לעת. ביום 26.1.10 נערך לעורר הליך רישום וזיהוי אצל המשיב. העורר ציין כי התגורר מגיל 10 עד גיל 21 באתיופיה, ובשנת 1996 שב לאריתריאה (משפחתו חזרה להתגורר שם בשנת 1999).

מדינת ישראל

בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952

4. ביום 27.3.2014 הגיע העורר ללשכת המשיב על מנת לחדש את אשרתו וטען כי הינו נשוי לעוררת 2 (להלן: "העוררת"). למען שלמות התמונה יצוין, כי העוררת, ילידת שנת 1985, הינה נתינת אתיופיה אשר הסתננה לישראל ביום 8.12.2007 דרך גבול ישראל מצרים. לבני הזוג שני ילדים משותפים קטינים, הם העוררים 3 ו-4. אדגיש, כי מלבד הוספת העוררת לכתב הערר, והבקשה כי תחודש אשרתה לפי סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל עד להכרעה בערר (בקשה שאושרה במסגרת בקשה לצו ביניים, וזאת בהחלטת בית הדין מיום 5.6.16), למעשה לא התבקש כל סעד בעניינה של העוררת.
5. ביום 3.04.2014 התקבלה במשרדי המשיב בקשתו הפרטנית למקלט מדיני בישראל של העורר. העורר ציין במסגרת בקשתו כי שירת בצבא במשך 11 שנים טרם ערק. לטענתו, הצבא סירב לשחררו משירות וזאת על אף שסבל מבעיות רפואיות שונות. עוד ציין העורר כי הושם במעצר בכלא משך 4 חודשים לאחר שניסה לטפל בבעיותיו הרפואיות. עוד הוסיף וציין במסגרת טפסי בקשת המקלט, כי אשתו אתיופית וכי אתיופים מגורשים מאריתריאה. ביום 25.05.14 פנה ב"כ העוררים דאז ליחידת הטיפול במבקשי מקלט בבקשה להשוות מעמדה של העוררת עם מעמדו של העורר, וביום 14.09.2014 נשלחה תשובת המשיב לפיה הבקשה להשוואת מעמד נדחית. ביום 21.09.14 פנה ב"כ העוררים הנוכחי באותה הבקשה שנדחתה כבר ביום 21.09.14.
6. ביום 11.01.15 נערך לעורר ראיון במסגרת בקשתו למקלט מדיני בארץ. הראיון נערך בנוכחות מתורגמן והוקלט בתיעוד חזותי וקולי. ביום 26.2.15 אושרה חוות הדעת בבקשת המקלט בעניינו של העורר, לפיה הומלץ לסרב לבקשתו מאחר והבקשה אינה עומדת בקריטריונים הקבועים באמנת הפליטים. כך, צוין בחוות הדעת, כי בקשת המקלט נסמכת על טענת העריקות מהצבא אשר זו, כשלעצמה, עפ"י מדיניות המשיב אינה נופלת בגדר אמנת הפליטים. זאת, משהטענות שטען העורר בעניין המניעים לעזיבתו את מדינת מוצאו, נבעו מהעובדה כי מאס בתנאי השירות הצבאי הקשים, ובשל בעיותיו הרפואיות מהן סבל.
7. יו"ר הוועדה המייעצת מצא לנכון לאמץ את חוות דעת המשיב ולסרב לבקשה. יו"ר הוועדה כתב כי מעיון בבקשת העורר עולה שהעורר עזב את מדינתו בעקבות המעצרים והעונשים אשר הושתו עליו במסגרת שירותו הצבאי, ולאחר שמאס באופי השירות ובתנאיו, וכן במצב הכללי השורר באריתריאה. באשר לטענת העורר, לפיה התבטא במהלך אסיפה צבאית והלין על היחס לו הוא זוכה, ציין יו"ר הוועדה כי אין בטענה זו כדי להצביע על רדיפה פרטנית אחריו, מה גם שהעורר המשיך לשרת בצבא כארבע שנים נוספות בטרם עזב את מדינתו, במהלך לא ארע לו דבר. עוד צוין, כי עם שחרורו של העורר ממעצרו, הוא הוחזר לבסיס בו שירת, ולפיכך לא נראה כי שלטונות הצבא גילו בו עניין מיוחד או ייחסו לו דעה פוליטית כמתנגד למשטר בשל התבטאויותיו. לפיכך, ביום 9.3.15 מנכ"ל המשיב דחה את בקשת המקלט של העורר.

מדינת ישראל

בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952

8. ביום 27.4.15 הוגשה בקשה מטעם העורר לעיון מחדש בהחלטת המשיב הדוחה את בקשתו למקלט. במסגרת הבקשה לעיון מחדש, הלין העורר על כך כי בקשתו נבחנה בהליך מקוצר. עוד ציין כי במסגרת הראיון שנערך העורר לא נשאל הוא על סוגיות מהותיות כגון טענותיו של העורר אודות מצבו המשפחתי והשלכות יציאתו ממדינת ישראל. עוד הוסיף העורר וציין במסגרת בקשתו, כי החלטת המשיב נעדרת התייחסות לטענות העורר בדבר האפליה והענישה שעבר במהלך שירותו הצבאי וכן לעניין טענתו, כי בדרישותיו להשתחרר מהצבא הוא נחזה כמתנגד שלטון ובשל כך הוארך שירותו והוא ספג ענישה חוזרת. ביום 1.6.15 אושרה חוות הדעת בבקשת העורר לעיון מחדש, לפיה יש למחוק את הבקשה לעיון מחדש על הסף ולשמר את ההחלטה, וזאת משהבקשה אינה מכילה פירוט של שינוי נסיבות ואין כנטען בה כדי להשפיע על החלטת הערכאה הראשונה. בכל הנוגע לטענות העורר באשר לפגם בבחינת עניינו במסגרת ההליך המקוצר, צוין בחוות הדעת כי בחינת עניינו של העורר נעשתה בהתאם לנוהל וממילא בקשה לעיון מחדש היא אינה המסגרת המתאימה לבחינת טענות מסוג זה. לפיכך, הבקשה לעיון מחדש נדחתה.

9. כנגד החלטת המשיב הוגש ביום 30.5.16, בשיהוי ניכר, הערר דנן. ביום 29.6.16 נשלח לב"כ העוררים העתק חוות הדעת של היועץ המשפטי של המשיב, שעמדה בבסיס החלטת המשיב הדוחה את בקשת העורר למקלט מדיני וזאת בעקבות פניית ב"כ העוררים מיום 3.5.16 אל המשיב. כמו כן, ביום 3.7.16 הושב לב"כ העוררים, כי לאחר חיפוש לא אותר העתק התיעוד הקולי והחזותי של הראיון שנערך לעורר.

10. ב"כ העוררים חילק את טענותיו בערר לטענות מקדמיות וטענות מהותיות. במסגרת הטענות המקדמיות נטען, כי המשיב התבקש להמציא לידי העורר את כל המסמכים הרלבנטיים לבקשת המקלט, כולל תיעוד חזותי וקולי של הראיון מיום 11.01.15, וזאת לשם מיצוי זכות הערעור. לדברי העוררים עיון בפרוטוקול הראיון מעלה שתי תמיהות המחזקות את הצורך בקבלת תיעוד חזותי וקולי. כך, לטענת ב"כ העוררים, לא ברור באיזו שפה נערך הראיון עם העורר: בטופס בקשת המקלט ביקש העורר לערוך את הראיון בשפה הטיגרינית אך בפתח הפרוטוקול מצוין, כי הראיון נערך באמצעות מתורגמן לשפה הערבית וכי בוצעה בדיקה לוודא כי העורר מבין את התרגום. לעומת זאת, בהמשך הראיון נשאל העורר אילו שפות הוא דובר והשיב טיגרינית ואנגלית. בחוות הדעת בבקשה נכתב כי הראיון בוצע בטיגרינית. עוד נטען, כי לא ברור מה היה משך הראיון: עיון בפרוטוקול מעלה כי הראיון החל בשעה 11:00, בשעה 13:00 נערכה הפסקה, בשעה 13:30 התחדש הראיון ובעשה 14:09 הסתיים. מדובר בראיון שהיה קצר מאוד, אף שהיה אמור להיות מפורט ומקיף, וכעת גם ספק אם הפרוטוקול משקף את שנאמר בראיון.

מדינת ישראל

בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952

11. המשיב התנגד לקבלת הערר. בנוגע לפגמים בראיון שנערך לעורר (שפת הראיון ואורכו), נטען, כי ביחס לאורך הראיון, הרי שכבר במסגרת הבקשה לעיון מחדש הושב לב"כ עורר כי נערך עם העורר ראיון מלא ומפורט, על כן לא ברור למשיב על מה נסמכת הטענה בעניין אורך הראיון. באשר לשפה בה נערך הראיון, טען המשיב, כי טענה זו הועלתה לראשונה במסגרת כתב הערר, כאשר בבקשה לעיון מחדש לא טען העורר דבר וחצי דבר בהקשר זה. ממילא, לטענת המשיב, העורר לא העלה בשום שלב במסגרת כתב הערר טענה כי לא הבין את המראיון, כי דבריו פורשו באופן שגוי או כל טיעון אחר הנוגע לסוגיית שפת הראיון, ומשכך מדובר בטענה שאינה רלוונטית.

12. הטענה המקדמית שראיתי לנכון להכריע בה היא האם זכאי העורר לקבל את התיעוד החזותי והקולי של ראיון המקלט שנערך לו ביום 11.01.15? כרקע כללי בנוגע לסוגיה זו אציין כי בע"מ 8675/11 מספן מזמור טדסה נ' יחידת הטיפול במבקשי מקלט ואח' כתב כב' השופט ע' פוגלמן את הדברים הבאים: "צעד חשוב שניתן לנקוט כדי לאפשר ביקורת טובה יותר על ההליך (ובשאלת התרגום ההולם בפרט) הוא הקלטת הראיונות עם מבקשי המקלט בתיעוד קולי (השוו גם המלצת נציבות האו"ם לפליטים: *UNHCR's Procedural Standards*, בפסקה 4.3.8). התועלת הטמונה בכך היא רבה. מבקש המקלט לא יוכל להעלות טענות בעלמא בדבר פגמים בתרגום, כאשר יש בנמצא הקלטה של רב-השיח בין המראיון, המתורגמן לבינו. בנוסף, הביקורת השיפוטית על ההליך תהיה טובה יותר, כאשר הצדדים יוכלו להציג את התייחסויותיהם המפורטות לדברים שנאמרו במסגרת הראיון. התועלת שניתן להפיק מהקלטת הראיונות וקיומו של תיעוד מדויק אינה מוגבלת רק למישור התרגום, שכן ניתן יהיה לעשות בה שימוש במסגרת הטיפול וקבלת ההחלטה בבקשת המקלט על-ידי הגורמים המוסמכים, ולשם ביקורת אפקטיבית על ההליך בכללותו".

13. ואכן, במסגרת דיון אשר התקיים בבית המשפט העליון ביום 9.5.12, בע"מ 2431/12 משרד הפנים נ' אמארש, ציינה באת-כוח המדינה כי התקבלה החלטה על עיגון נושא ההקלטה בנהלי משרד הפנים, כך שהמדינה תקליט את ראיונות המקלט ותמסור העתק למבקש המקלט ככל שהדבר יידרש. במקרה שלפנינו, אין מחלוקת כי ראיון המקלט של העורר הוקלט. משכך, לדעתי, העורר אכן זכאי לקבל העתק של ההקלטה. אך כפי שפורט לעיל, לאחר חיפוש שנעשה ע"י המשיב, לא אותר העתק התיעוד הקולי והחזותי של הראיון שנערך לעורר. לאור קביעתי לפיה העורר זכאי לקבל את העתק ההקלטה, השאלה הבאה היא מה הנפקות המשפטיות של מחדל המשיב שאיבד את התיעוד הקולי והחזותי של הראיון ולא מסר העתקו לידי העורר? ב"כ העורר העלה טענות בנוגע לשפת התרגום בראיון ואם אכן הפרוטוקול משקף את כל מה שנאמר בראיון לאור אורכו, כאמור לעיל. ברור, כי הצפייה בהקלטה הייתה מצמצמת את המחלוקת בין הצדדים, לכל הפחות, בסוגיות שהוזכרו לעיל. אומנם עיון בפרוטוקול הראיון שנערך לעורר ביחידת הטיפול במבקשי מקלט מעלה, לכאורה, כי העורר הבין את מה שנשאל והשיב בצורה בהירה לשאלות שנשאל, יחד עם זאת, בהיעדר הקלטה של ראיון המקלט גם

מדינת ישראל
בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952

בית הדין נעדר יכולת להכריע האם אכן הוא משקף את כל מה שנאמר בו, וזאת במיוחד לאור העובדה, כי מעיון בפרוטוקול הראיון עולה כי בשעה 13:00 נערכה הפסקה, ובשעה 14:30 התחדש הראיון ובעשה 14:09 הסתיים. ככל הנראה, מדובר בטעות סופר, ואף ב"כ העוררים כנראה הניח כך וטען, כי ההפסקה הסתיימה בשעה 13:30. מכל מקום, בהיעדר הקלטה, אין בידי יכולת להתייחס ולהכריע בסוגיה זו.

14. לאור כל האמור לעיל, ובהתחשב בזכויות המוטלות על כף, והחובה להקפיד הקפדה יתירה על הזכויות הדיוניות של מבקשי המקלט במסגרת הליכי מקלט, עמדתי היא כי אין מנוס במקרה זה לבטל את ההחלטות המשיב ולהורות כי יקיים ראיון מקלט חדש. למען הסר ספק, אינני נוקט כל עמדה בשאלת קיומה או אי קיומה של עילת מקלט מכוח אמנת הפליטים בענייניו של העורר.

15. לפיכך, הנני מקבל את הערר במובן זה שהחלטות המשיב מיום 10.03.15 ו-1.06.15 מבוטלות. המשיב יקיים לעורר ראיון מקלט חוזר, אשר ילווה בתיעוד קולי וחזותי. לאחר קיום הראיון הנוסף, תינתן החלטה חדשה בבקשת המקלט של העורר.

16. בנסיבות העניין אינני עושה צו להוצאות וכל צד יישא בהוצאותיו.

זכות ערעור בפני בית המשפט המחוזי בירושלים, בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, בתוך 45 יום.

ניתן היום, 23 בנובמבר 2017, ה' בכסלו, התשע"ח, בהעדר הצדדים.

מרט דורפמן, דיין
בית הדין לעררים